

Школска 2018/2019. година
Окружно (градско) такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
3. разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
	<p>Прочитај следећи текст и уради задатке 1–6 (реченице су, ради лакшег сналажења, нумерисане):</p> <p>(1) Брада и бркови су му ретки, а цело оштро и правилно лице пуно ожиљака и модрих пега. (2) Тешки очни капци оловне су боје и спуштени ниско. (3) Реч му је спора али јасна.</p> <p>(Из романа Иве Андрића Травничка хроника)</p>	
1.	Из предикатске реченице <i>брада и бркови су му ретки</i> препиши све лексеме: _____.	
2.	Афикс <i>-ов-</i> у речи <i>бркови</i> назива се: а) инфикс; б) суфикс; в) наставак за облик. Заокружи слово испред тачног одговора.	
3.	Синтаксичка јединица <i>пуно ожиљака и модрих пега</i> (из 1. реченице) назива се _____ (наведи прецизан назив).	
4.	Подвучене речи у изразима <i>оловни војник</i> („фигура војника направљена од олова“) и <i>оловна боја</i> („боја олова“) пример су за: а) полисемију; б) синонимију; в) хомонимију. Заокружи слово испред тачног одговора.	
5.	У 3. реченици употребљена је лексема <i>реч</i> , која у том контексту значи „говор“. То њено значење добијено је од њеног основног значења значењским механизмом који се назива _____ (допуни).	
6.	У тексту су употребљене следеће врсте напоредних везника: _____.	
7.	Модра нијанса сиве боје је: а) модро сива; б) модро-сива; в) модросива. Заокружи слово испред тачног одговора.	
8.	Заокружи слова испред тврдњи које се односе на фразеологизме: а) морају се састојати од најмање двеју речи; б) њихово значење мора бити добијено метафором; в) њихово значење се може изразити једном речју.	
9.	У следећем тексту подвуци падежни атрибут: Убрзо облаци заклонише сасвим сунце и задува јак и хладан ветар. На тополама поред воде зашупта лишће металним звуком.	
10.	Ако реч <i>свет</i> у ијекавском изговору гласи <i>свијет</i> , са сигурношћу можемо рећи да реч <i>свет</i> има следећи акценат: _____.	

Бр.	Питања	Поени
11.	Подвуци глаголску синтагму: Изговоривши љутито последње речи, Хамди-бег застаде и у потпуној тишини одби један дим.	
12.	Сви атрибути употребљени у реченици из претходног задатка припадају следећој врсти атрибута: _____.	
13.	Упиши слова која недостају: Треба да му се извин _____ ш, да се не би наљутио. Иако сам му се лепо извин _____ ла, још увек је љут на мене.	
14.	Име француског летовалишта <i>Biarritz</i> правилно се транскрибује као: а) Биариц; б) Бијариц; в) и Биариц и Бијариц. Заокружи слово испред тачног одговора.	
15.	Подвучени делови у речима <i>микроорганизам</i> , <i>хидроизолација</i> , <i>аутосугестија</i> јесу творбени форманти који се називају _____.	
16.	Именица <i>придошлица</i> , која је настала суфиксом <i>-ица</i> , изведена је од следећег глаголског облика: _____.	
17.	Изведи збирне именице од следећих именица: а) радник: _____; б) ивер: _____.	
18.	Растави полусложеницу <i>веш-машина</i> (по њеним саставним деловима) онако како се то чини на крају реда: _____ _____	
19.	У следећем примеру подвуци заменице: Никад нико није израчунао колико је сунчаних сати природа ускратила овоме граду, али је извесно да се сунце овде доцније рађа и раније залази него у ма којој од босанских многобројних вароши и варошица.	
20.	Подвуци речи у којима је <i>де-</i> префикс: депоновати, дестабилизовати, деколонизовати, демократизовати.	

Срећан рад!

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2018/2019. година
Окружно (градско) такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

3. разред

Решења

1. *брада, и, брк, јесам (или бити), он, редак*
2. а)
3. *придевска синтагма*
4. а)
5. *метонимија*
6. *саставни, супротни /Било којим редом!/
в)*
7. в)
8. а), в)
9. *пored воде*
10. *дугосилазни / □*
11. Изговоривши љутило последње речи, Хамди-бег застаде и у потпуној тишини одби један дим.
12. *конгруентним / конгруентни*
13. *и, и*
14. б)
15. *префиксоиди*
16. *радног глаголског придева*
17. а) *радништво*, б) *иверје*
18. *веш-*
-машина
19. Никад нико није израчунао колико је сунчаних сати природа ускратила овоме граду, али је извесно да се сунце овде доцније рађа и раније залази него у ма којој од босанских многобројних вароши и варошица.
20. *дестабилизувати, деколонизувати*